«ኄርካ ኄርካ ናብ መሬት፡ ዜርካ ዜርካ ናብ ቤት» ከም ዝ ባሃል ግዜ ፍልሰቱን ሞቱን ምስ ኣኽለ ጐይታናን ኣምላክናን መድኃኒናን ኢየሱስ ክርስቶስ መላእኽቲ ብምኽታል ብኣካል ፡ በምምጻእ ምሉእ ብሙሉእ ቃል-ኪዳን ሃቦ። ማለት መጽሓፍ ገድሉ ዝጻሓፈ ምእንቲ ስሙ ዝተፈላለየ ግብረ ሠናይ ዝገብ ር መንግሥተ ሰማይ ከምዘውርሶ መሓለሉ ቅዱስ ኣቦና ፲፰(18) መስከረም ኣብ ናይ ቅዱስ መርምህናም ቤተክርስቲያን ተቐብረ። ካብቲ መቓብሩ ከኣ ዝተፈላለየ ቀጽሪ ዘይብሎም ተኣምራት ተራእየ። እዚ ታሪኽዚ ካብ ናይ ዕለት ፲፰(18) መስከረም ስንክሳርን ካብ መጽሓፈ ገድሉን ዝተዋጽአ ሓቀኛ ታሪኽ እዩ።

ጸሎቱን በረኽቱን ምስኹልና ሕዝበ ክርስቲያን ይኹን ኣሜን ።

- ሰላም እብል ለዘረከብከ ሞገሰ፡
- ምስለ ፈጣሪ ትትናገር ሱባኤያተ ስልሰ፡
- ኤዎስጣቴዎስ ዘሥጥከ ዲበ በድነ ሕፃን ነፍሰ፡
- ወጊዜ አዶከ ማዕበላተ ዘአልቦ አርማሰ፡
- በዘባነ ባሕር እንዘ ትሰፍሕ ልብሰ።

ብናይ ኣቡነ ኤዎስጣቴዎስ ዝጸሓፍ ዛንታ ወለዶ

ትውልዲ ምንኮስና ገዳማተ ኤርትራ ኣቡነ ኤዎስጣቴዎስ ስለ ዝኾነ ናይ ኮላቶም ካብዚ ምእንቲ ክንጥቀም ካብ መጀመር ታ ክሳብ ኣቡነ ኤዎስጣቴዎስ ዘሎ ትውልዲ ምንኮስና እዚ ዝስዕብ እዩ።

ኣቡነ እንጦንዮስ ንመቃርዮስ፡ መቃርዮስ ንጳኩሚስ፡ ጳኩሚስ ንሊባኖስ፡ ሊባኖስ ንዳግማዊ መቃርስ፡ ዳግማዊ መቃርስ ንዓ ቢይ ኣድኃኒ፡ ዓቢይ ኣድኃኒ ንኣባ ያዕ፡ ኣባ ያዕ፡ ንብእሴ ሰላም፡ ብእሴ ሰላም ንኣባ ጸላንዴዎን ኣባ ጸላንዴዎን፡ ንኣባ ቅቡዕ በእግዚእ፡ ኣባ ቅቡእ በእግዚእ ንኣባ ኣትናቴዎስ፡ ኣባ ኣትናቴዎስ ንኣቡነ ይስሐቅ ጳጳስ ዘታኺታ ኣቡነ ይስሐቅ ጳጳስ ዘታኺታ ነቶም ኣርባዕተ ከሞክብቲ

1. ኣባ እብነ ሰንበልት
2. ኣባ ዮሓንስ
3. ኣባ ይህዕነነ እግዚእ
4. ኣባ በርናባስ

ኣባ እብነ ሰንበልት፡ ንኣባ ዳንኤል ኣባ ዳንኤል፡ ንኣቡነ ኤዎስጣቴዎስ ኣቡነ ኤዎስጣቴዎስ

1. ንኣቡነ ኣብሳዲ ዘደብረ ክሳሄ ደብረ ማርያም
2. ንኣቡነ መርቆሬዎስ ዘደብረ ድማጎ
3. ንኣቡነ በኪሞስ ዘደብረ ጸራቢ ትግራይ
4. ንኣቡነ ገብረኢየሱስ ኣቦ ኣቡነ ኣብራንዮስ ዘደብረጥሉል
5. ንኣቡነ ማትያስ ዘዓዲ ቀ ሓማሴን
6. ንኣቡነ ማቴዎስ ዘደብረ በርበረ
7. ንኣቡነ ማቴዎስ ግብጻዊ
8. ንኣቡነ ገብረኣምላኽ
9. ንኣቡነ ጴዋ ድንግል
10. ንኣቡነ ገብረመስቀል ዘላጋሶ

ካብዚ ብምብጋስ ኩላቶም ደቂ ኣቡነ ኤዎስጣቴዎስ ዘበሉ ክሳብ እቲ ኣቦኣም ክፈልጡ ይኽእሉ።

✠ ✠ ✠

ታሪኽ ጻድኞ ቅዱስ ኣቡነ መርቆሬዎስ ዘደብረ ድማጎ ኤርትራ

ኣቡነ መርቆሬዎስ ትውልዱ ኣብ ገድሉ ከምዝሕብሮ ክሳዕ ሮቤል ወዲ ያዕቆብ ፸፪ (72) ትውልዲ ዝጠቕስኻ እንተኾነ ብሐጺሩ ትውልዲ ዓዱ ኢትዮጵያዊ ኮይኑ ኣብ ክፍለ ሃገር ትግራይ ኣውራጃ እንድርታ ንኡስ ኣውራጃ ወንበርታ ወረዳ ሐይቀ መሳሕል ፍሉይ ስሙ ዳብሽ እንዳ ማርያም ይበሃል። ኣብዚ ዝተጠቕሰ ቦታ ካብ ኣቡኡ ካህን ቶማስ ስምያን ካብ ኣዲኡ ሰሎሜ ሕይወት ብ25 ጎዳር ሰሉስ መዓልቲ 1274 ዓ .ም ተጸንሰ። ኣቡነ መርቆሬዎስ ፳፱ (29) ነሐሴ ሠሉስ መዓ ልቲ ድሕሪ ቀትሪ ሰዓት ሠለስተ ብ፲፪፫፬/ 1274 ዓ.ም ተወልደ። ንጊዚኡ ምስ ተወልደ ብኣንቃእድዎ ንሰማይ ብምጥማት ጸሎት ሕሊና ኣብጽሐ። ኣብቲ ቤት ዝነበሩ ሰብ ገዛን ኣጋይሽን ከኣ ብኣንክሮ ተዓዘቡ። ብምኞጻል ኩሉ

ዝፍጽሞ ዝነበረ ተግባር ናይ ዓቢይ ሰብ እምበር ናይ ሓደ ሕፃን ጠባይ ስለ ዘይኮነ ወለዱ ብምሉእ ልቦም የስተውዕ ልዎን ይዕዘብዎን ነበሩ። ካህን ቶማስ ውሉድ ስለ ዝሰኣነ ብዙሕ ይጭነቕን ይመባጸዕን ይጽልን ነበረ።

<u>ናይ ኣቡነ መርቆሬዎስ ታሪኽ</u>

እዞም ክልተ ቅዱሳን ወለዲ ተኣዘዝቲ እግዚኣብሔር ኣኽበርቲ ቅዱሳን ዝክር በዓል ናይ ቅዱስ ሰማዕት ፒሉፓዴራ ማለት መርቆሬዎስ ሰማዕት ወርሒ ወርሒ ዘብዕሉ ነበሩ። ካብ ዕለታት ሓደ መዓልቲ እምነ ሰሎሜ ኣብ ድቃስ እንከላ ድምጺ ገበረት፣ ቀሺ ቶማስ ብድንጋጸ " እንታይ ኾይንኺ" ኢሉ ሓተታ ሰሎሜ ድማ " ግሩም ራዕይ ረኣኹ" በለቶ። ቀሺ ቶማስ ድማ " እንታይ ራእዩ" በላ። *"ፀሐይ ሠረቀ እምሐቂክ እንዘ ይበውእ ውስተ ማኅፀንየ ርኢኩ"* ፀሐይ ክብ ሕቑኻ በሪቑ ናብ ማኅጸነይ ክኣቱ ረኣኹ" በለቶ። ነዚ ራእይ'ዚ ምስ ነገረቶ ቅዱስ ሰማዕት መርቆሬዎስ ጸሊም ፈረስ ተወጢሑ ምስ ሊቀ መላእኽት ቅዱስ ሚካኤል ካብ ሰማይ ናብ ቀሺ ቶማስን ሰሎሜን ብምምጻእ ነቶም ቅዱሳት ወለዲ ከምቲ "ወርሒ ወርሒ በዓለይ እናዘከርኹም፣ ተኽብርዎን፣ ተብዕ ልዎን ዘለኹም ኣነ ድማ ከምቲ እግዚኣብሔር ኣምላኽ ዝሃበኒ ጸጋን፣ በረኸትን ንዓኻትኩም ካብቲ ኪዳነይ ከካፍለኩምን ከበስረኩምን መጺአ ኣሎኹ። እነሆ ከኣ ሕፃን ክትወልዱ ኢኹም ብርሃኑ ከም ፀሐይ ዝበርህ፣ ግርምኡ ካብ ግርማ ሌለት ዝግርም ሕፃን ክትወልዱ ኢኹም። ስሙ ድማ ብስመይ መርቆሬዎስ ኢልኹም ክትሰምይዎ ኢኹም" በሎም። መርቆሬዎስ ሰማእት ምስ ቅዱስ ሚካኤል ባሪኽዎም ናብ ሰማየ ሰማያት ዓረገ። ብድሕሪ እዚ ኣቦና መርቆሬዎስ ኣብ ፷፰ ጎዳር በዓል ናይ መርቆሬዎስ ሰማዕት ተፀንሰ።

ካብ መዓልታት ሓደ መዓልቲ (ለይቲ) ከቢድ ሕልሚ (ራእይ) ረአየ። እዚ ሕልሚ'ዚ ምስ ተገልጸሉ ንበዓልቲ ቤቱ እምነ ሰሎሜ ገለጸላ። " ሎሚ ለይቲ ዝረኣኹዎ ሕልሚ ኣዝዩ ከቢድ እዩ። ማለት ካብ ማኅፀንኪ ብሩህ ፀሐይ ክወጽእ ከሎ፣ ብድሕሪኡ ከኣ ብሩህ ወርሒ ሳልሳይ ድማ ኮከብ ጽባሕ፣ ከምኡ ውን ታራ ኮከብ ክወጽእ ርእየ" ኢሉ ገለጸላ።

ኣብ ከባቢኡ ፈታሒ ሕልሚ ነበረ'ሞ ነቲ ዝረአዮ ራእይ ነገሮ። ንሱ ከኣ ዓበይቲ ሰባት ቅዱሳን ወይ ነገሥታት ክትወልድ ኢኻ ኢሉ ፈትሐሉ። ካህን ቶማስ ነቲ ዝረኣዮ ሕልሚ ብምዝካር ሕፃን መርቆሬዎስ ንዝፈጸሞ ተግባር ኩሉ ብጥንቃቐ ይከታተል ነበረ።

ጸጋ ጥምቀት ካብ ዕለተ ልደቱ ኣብ መበል 40 መዓልቲ ምስ ኣኽለ ከምቲ ሥርዓት ቤተ ክርስቲያን ኣብ ደበሽን እንዳ ማርያም ጸጋ ጥምቀት ተቐበለ። ስም ክርስትንኡ ከኣ እሴተ ማርያም ተባህለ።

ካብ ጽንሲ ክሳብ ልደት ብዙኅ ተኣምራት ተገብረ። ብዙኃት ሕሙማትን ድዉያትን ተፈወሱ ኣብቲ ዝተወልደሉ ገዛን ንእድን ማይ ፈልፈሉ (ነቲዑ) ማየ ጸሎት ንሕሙማትን ድውያትን ዝፍውስ ኮይኑ ክሳብ ሕጂ መንክራት እናተፈጸመሉ ይነብር ኣሎ። ብድሕሪ'ዚ ኮነታት'ዚ ወለዱ ብምጽናዕ ካህን ቶማስ ናብ ኣኩኡ ብፁዕ ኣቡነ ጳውሎስ ወሰዶ። ገና ቅድሚ ምምጽኡ ናብ ኣቡነ ጳውሎስ " እዚ ሎሚ ዝመጽእ ዘሎ መንፈስ ቅዱስ ዝሐደሮ ሕፃን እዩ'ሞ ከም ታራ ህፃን ከይትርእዮ ብሥነ-ሥርዓት ሐዞ" ዝብል ሰብኣዊ ድምጺ ሰምዐ። ገጹ ግን ዘይርእዮ ድሕሪ ቁሩብ ሰዓታት ከኣ ካህን ቶማስ ንሕፃን መርቆሬዎስ ሒዙ ናብ ኣቡነ ጳውሎስ ሀሩግ በለ።

ኣቡነ ጳውሎስ ድማ ሰምበደ ዝረኣዮ ራእይ ገለጸሉ። ካህን ቶማስ ብወገኑ ተጸኒሱ ክሳብ ዝውለድ ተወሊዱ ክሳብ ዝዓቢ እተገብረን እተፈጸመን ትእምርትን ተኣምራትን ኣዘንተወሉ። ብኣንክሮ ኣደነቐ መንፈሳዊ ትምህርቲ ክመሃር - መረ። ጥበብ እግዚኣብሔር ኮይኑ ከኣ ኣብ ውሽጢ ሓደ ዓመት ፴. ኢሉ መዝሙረ ዳዊት ተማሂሩ ፈጸመ ብሉይ ኪዳንን ሓድሽ ኪዳንን ኣጠናቀቐ። በዚ ኣቡነ ጳውሎስ ኣደነቐ። ብድሕሪ'ዚ ብፍቓድ እግዚኣብሔር ካብ ኣቡነ ጳውሎስ ናብ ገዳም ኣቡነ ዳንኤል ሃማና ከደ። ኣብቲ ገዳም'ቲ ብርድእና ንብዙሓት ኣረጋውያን ብምርዳእን ብኣገልግሎት ገዳምን ምስ ጸንሐ ኣብ መበል ፲፫፻፵/ 1340 ዓ.ም ካብ ክፍለ ሃገር ትግራይ ተበጊሱ ናብ ክፍለ ሃገር ሸዋ ከይዱ ካብ ብፁዕ ኣቡነ ጴጥሮስ ዝተባህለ ግብጻዊ ጳጳስ መዓርገ ዲቁናን ክህነትን

ተቐቢሉ። ካብ አቡነ ኤዎስጣቴዎስ ኣብ ደብረ ሃማና ምንኩስናን አስኬማን አብ መበል ፴፫/ 33 ዕድሚኡ ተቐበለ።

ንነዊሕ እዋን ብብሕትውና ድሕሪ ምጽናሕ ወንጌል ብምስባኽን ክርስትና ብምስፋሕን ኣብ ወሎ፣ ሽዋ፣ በጌምድር፣ ትግራይ እናተዘዋወረ ብዙሕ ትምህርትን ተኣምራትን ሕሙማት ብምፍዋስ ምውታት ብምንትንሣእ፣ ንኣስታት ፮፯/ 67 ዓመታት ተጋደለ።

ብድሕሪዚ ብኣካል ምስ ናይ መንፈስ ኣቡኡ አቡነ ኤዎስጣቴዎስ ተራኸበሞ ናብ ሃገር ኤርትራ ከምዝሳገር ብመንፈስ ቅዱስ ተነግሮ። አቡነ ኤዎስጣቴዎስ ንግዚኡ ብመረብ ዓቢ ተሳጊሮ በራቒት ኣተወ። አቡነ መርቆሬዎስ ግን ናብ ሃረ ጸሊም ቤት ጉሩሳ ዝተባህለ ገዳም ተመሊሱ ንደቀ መዛሙርቱ ኣመሐዲሩ ወሮ ዝተባህለ ለማዳ ተመን ከም ረዳኢ ኮይኑ ዘገልግሎ ብቓል ሰብ ዝዛረብ ነበሮ እሞ ኪድ ነቦና አብ በራቒት ክትረኽቦ ኢኻ እሞ ነዚ መልእኽቲዚ ንገሮ። “ኣብቲ ዘለኻዮ ክትቅኒ ዲኻ አብኡ ክመጸካ፡” በሎ። ናይቲ መልእኽቲ መልሲ ሒዝካ ናብዚ ምጻእ ክጽበየካ እየ። ካብዚ እግዚኣብሔር ናብ ዝመርሐና ኀኸይድ። ወሮ ነቲ መልእኽቲ ብህፁፅ ናብ አቡነ መርቆሬዎስ ኣብጽሐ። አቡነ መርቆሬዎስ ካብ ሃረ ላዕላይ ቆራሮ ንበራቒት ቆሐይን ናብ አቡነ ኤዎስጣቴዎስ በጽሐ። ካብዚ ተላዒሉ ንዝባን ቆሐይን ትምህርቲ እናሃበ ናብ ከባቢ ማይምነ ከኣ ኣተወ። እቲ ሕዝቢ ፈጺሙ ካብ እግዚኣብሔር ርሒቑ ናብ ናይ ሰይጣን ግዝኣት ኣትዩ ጸንሐ። ለይትን መዓልትን ብዘይ ምቁራጽ ትምህርቲ ሃይማኖት ይምህር ነበረ።

ካብ መዓልታት ሓደ መዓልቲ ምሸት ሰይጣን ሰብ ተመሲሉ ኣብቲ ዓዲ እናዞረ እዞም ባሕታውያን ተመሲሎም ዝሰብኩኹም ዘለዉ ስሱዓት እዮም። ጽባሕ ሰብኩምን ጥሪትኩምን ከጥፍኡኹም እዮም። ስለዚ ተጠንቀቑ እናበለ ለፍለፈ። ንሳቶም ከኣ እንታይ ክንገብር ይሕሸና፡ በልዎ። ተኸታቲልኩም ኣብታ ዝዓርፉላ ኣጉዶ ኣትዮም ምስ ደቀሱ ኩሉኹም ከቢብኩም ብሐዊ ጌርኩም አንድድዎም፤ እምበር ከጽንትኹም እዮም ዝብል ሰይጣናዊ ምኽሩ ለገሰሎም። ንሳቶም ከኣ ብዙሕ ተሐጐሱ። መዓስ ይመሲ ክብሉ ውዓ ሎም ተሓላልዮም ኣብታ ዝዓርፉላ ኣጉዶ ኣትዮም ቆይሞም ክጽልዩ ከለዉ እታ ዘለዉዋ ኣጉዶ ብቐጽበት ብሓዊ ተቓጸለት ንሳቶም ግን ከም ሠለስቱ ደቂቅ ሃልሃልታ ሐዊ እኳ ኣይተንከዮምን። ንግሆ ተቃጺሎም ዝጸንሐዎም መሲልዎም እንተመጹ ኣብቲ ዝተቓጸለ ኣጉዶ ተቐሚጠም ክጽልዩ ጸንሕዎም። ብድሕሪዚ እቶም ሕዝቢ ብሐባር ተኣኪቦም ይቐሬታ ሓተቱ። ነዚ መግበሪና ከኣ ቅድሚ ትማሊ ሐደ ዘይንፈልጦ ሰብ እናዞረ እዞም ባሕታውያን መሲሎም ዝሰብኩኹም ዘለዉ መታለልቲ እዮም ቡዳታት እዮም። ሰብኩምን፣ ጥሪትኩምን ክትበትኩ ኢኹም ዝብል ምኽሪ ምስ ሰማዕና ኢና ኣብ ርእሸኹም ዝፈጸምናዮ በደልን ግፍዕን'ሞ ይቐረ በሉልና። በቲ ክፉእ ተግባርና እግዚኣብሔር ከየጥፍአና ጸሎት ግበሩልና ኢሎም ኩሎም ኣብ ምድሪ ወደቑ። ኣቦታት ከኣ ኩሉ እኩይ ካብ ጸላኢ ሠናያት ምኽኑ ስለዝፈለጡ ይቐረ በሉሎም ሥርየት ከኣ ሃብዎም። ብሃይማኖትን ምግባርን ከምዝጸንዑን ትምህርትን ማዕዳን ከኣ ሃብዎም። ብድሕሪዚ ካብቲ ቦታ ተኣልዮም ንቐላ ሠራየ እንዳ ማርያም በርቂሕ ዝተባህለ ሕጂ ደብረ ደናግል ናይ ደብረ ድማጎ ኮይኑ ዘሎ። ኣብዚ ዝተሰምየ ቦታ አትዮም ምስ አቡነ ኤዎስጣቴዎስ ንሃ (፯) ዓመታት ዝአክል ጽኑዕ ብሕትውና ሒዞም ተቐመጡ። ብድሕሪ 7ተ (፯) ዓመታት ሱባኤ ንሃገር አርማንያ ቃል ወንጌል ክሰብኩላ ዕረፍቲ ከኣ ኣብኡ ከምዝኾነ ንአቡነ ኤዎስጣቴዎስ ተገልጸሉ። ኣቡነ መርቆሬዎስ ከኣ ብፃዕዳ ርግቢ እናተመርሐ ኣብዚ ሕጂ ዘሎ ገዳም ደብረ ድማጎ ክፍሉ ኣብጽሐ። ኣብቲ ቦታ ምስ በጽሐ ኣቀማምጣእን ጽርየታን ምስ ረኣየ ብዙሕ ተሐጐሰ። ብኣርባዕተ መአዝና ኮሊሉ ከኣ ባረኾ። ተመላሊሱ ምስ ረኣያ እዛ ቦታ እዚኣ ንዘለዓለም ምዕራፈይ እያ በለ። እቶም ኣብቲ ከባቢ ዝርከቡ ሕዝቢ ንኣርማንያ ከምዝኸዱ ምስ ተሰምዐ ኣቦታት ረድኤት ክኾነና ቀዲስኩም ኣቑሩቡና ዝብል ልማኖ ኣቐረቡሎም። ጥሪ ዕለት ፲፰ (18) መዓልቲ ንቕሩባን ዝተዳለዉ ሕዝቢ አስታት ፭፻/ 500 (ሓሙሽተ ሚእቲ) እዮም። አቡነ ኤዎስጣቴዎስ ሠራዊ

ካህን፣ ኣቡነ መርቆሬዎስ፣ ዲያቆን ኮይኖም ቅዳሴ ኣትዮም *“ንዘነ ንሕበር”* ክበሃል ከሎ ከቢድ ድምጺ ዘለዎ ነጐዳ ተሰምዐ። እታ መቐደስ ብነጸብራቕ ብርሃን ውሽጣን ግዳማን ተጐለበበት። ካብዚ ዝተላዕለ ብስምባደ ኩሎም ምእመናን ከም ቁጽሊ ረገፉ። 10ተ (፲) ምእመናንን ምእመናትን ማለት ፮ / 5ተ ሰብኡት ፭ / 5ተ ከኣ ኣንስቲ ቅዱስ ቍርባን ክቐበሉ ከለዉ። ካልኦት ግን ፍጹም ናብ ምውታት ተለዊጦም ክሳብ ሰርሆተ ሕዝቢ ዝኸውን ከም ምዉታት ኮይኖም ጸንሑ። ብድሕሪ ቅዳሴ ቅዱሳን ኣቦታት ንነዊሕ ጊዜ ጸልዮም ኣተንሥእዎም።

እቶም ሕዝቢ ብምሉኦም ኣብ እግሪ ቅዱሳን ኣቦታት ወዲቖም ይቕሬታን ምሕረትን ለመኑ። ኣቦታት ከኣ ይቕሬታን ሥርየትን ሂቦም ኣፋነዉዎም። ኣብ ብሕትውና ን 7 ዓመታት ዝኣክል ክቐመጡ ከለዉ ብዘይካ ሓንቲ ማእምንት ሰበይቲ ሓደ ሰብ እኳ ዝጠየቖም ኣይነበረን። ስለዚ *“እኩያን ሰብኡ ዚኣሃ”* ናይዛ ቦታ እዚኣ ሰብ ክፉኣት እዮም ኢሎም ተዛረቡ እምበር ኣይረገሙን ኣይመረቑን።

ካብዚ ተላዒሎም ናብ ዞባ ማእከል ደየቡ። ንኃያሎ መዓልታት ትምህርቲ ድሕሪ ምሃብ ከኣ ናብ ምራራ ወረዱ። ኣብኡ ወዲ ኣእጋእ ጋንዛይ ምራራ ብሐጐስ ተቐበሎም። ኣብኡ ቀንዮም ከኣ ንማርሳ ተኽላይ ጉዕዞ ቐጸሉ። ብዙሕ ሀሩርን ጸምእን ንዝተጓነፎም ተጻዊሮም ኣብ ጥቓ ወደብ ኀክበጽሑ ምስ ቀረቡ ቀዳመ ሰንበት ኮይኑ ዕረፍቲ ገበሩ። መንፈስ ቅዱስ ብራእይ ብትምህርትኹም ዝጥቀሙ ስለ ዘለዉ መገድኹም ብምድሪ ኖብያ (ሱዳን) ይኹን ዝብል ተነግሮም። እንደገና ብገመል ተጻዒኖም ናብ ምድሪ ኖብያ (ሱዳን) ኣተዉ። ድሕሪ ናይ ሓደ ወርሒ ጉዕዞ ናብ ሱዳን ምእታው ምስ ተቓረቡ ኣብቲ ጊዜ'ቲ ሱዳን ኣብ እምነት ክርስትና ከምዝነበረት ገድለ ኣቡነ ኤዎስጣቴዎስን ኣቡነ መርቆሬዎስን ይሕብር። ናይ ሱዳን ንጉሥ ጊዮርጊስ ይበሃል። ንሱ ዓበይቲ ሰባት ግሩማት ይመጽኡ ኣለዉ ዝብል ዜና ሰሚዑ ካብ ከተማ ወጺኡ ምስ ብዙሕ ሠራዊት ኮይኑ ብኽብሪ ተቐበሎም። ብሕት ዝበለ ስፍራ ተዋሂቦዎም ከኣ ብዘይ ዕረፍቲ ትምህርቲ ሃይማኖት ብምሃብ ሕሙማት ብምፍዋስ፣ ድሕሪ ምቕናይ ብእግሪ ጉዕዞ ንግብጺ ኣትዮም ኣስታት ሠለስተ ወርሒ ኣብ ሐንቲ ክርስቲያን ዚዛ ዝተባህለት መበለት ጸንሑ። ብዙሓት ደቂ መዝሙር'ውን ኣፍረዩ። ካብኡ ንደሴተ ቆጽሮስ ብመርከብ ተሳገሩ። ኣብ ደሴት ቆጽሮስ ውን ሐዋርያዊ ተልእኾ ፈጸሙ። እምባታት ቆጽሮስ ኣቦታት ንምቕባል ተሰራሰሩ። ብድሕሪኡ ንኣርማንያ ክንዕዙ ሕጽረት ገንዘብ ኣጋጢምዎም ነቲ በዓል መርከብ ቀሰይ ኢልና ገንዘብ ክንከፍል በኃኻ ተማልኣና ኢሎም ለመንዎ። ብዘይ ገንዘብ ኣየሳፍርን እየ ኢሉ ከኣ ኣበዮም።

ካብ ኣቡነ መርቆሬዎስ ዝፈረዩ ኣበይቲ ኣቦታት፡-

1. ኣቡነ እንድርያስ ዘደብረ በርበረ ዕፉን ዕቦል ዞባ ደቡብ
2. ኣቡነ ገብርኄር ዘኂኹያ (ኣብዝሓቶ) ናይ ዓዲ ጭዕንዶግ ቦታ ዞባ ደቡብ
3. ኣቡነ ማትያስ ግብጻዊ ዓረዛ ዞባ ደቡብ
4. ኣቡነ መርሀምናም ዘዓዲ ንኣምን ከባቢ ዓረዛ ዞባ ደቡብ
5. ኣቡነ ኣብርሃም ዘዓዲ ሠራዋት መራጉዝ ዞባ ደቡብ
6. ኣቡነ ገሪማ ዘቅናፍና እንዳሐበሻ ጉንዶ ከባቢ ደብረዕጌ ዞባ ደቡብ
7. ኣቡነ ዳግመ ኢይመወት ዘዓዲ ደጐመሚት ሃርፈጉረቶ ዓናግር ዞባ ደቡብ
8. ኣቡነ ማቴዎስ ዘደቆጽንዓ ጽልማ ዞባ ደቡብ
9. ኣቡነ መንጢኖስ ዘማይ ኣፈልባ ከባቢ ደብረድማኅ ዞባ ደቡብ
10. ኣቡነ ኣሚን እግዚእ (ኣባ ነኣምን እዝጊ) ዘእምብላላሕ ኣብ ሞንጎ ክልተ ጎቦታት
11. ኣቡነ ናፍር ግብጻዊ ዘቆታብ ጸዓዘጋ ሓማሴን ዞባ ማእከል
12. ኣቡነ ብሶይ ዘናዕዴር ትግራይ ከባቢ ኣኽሱም
13. ኣቡነ ዘካርያስ ዘቀርነ ኣንበሳ መዳልባ ሽሬ
14. ኣቡነ ይስሐቅ ዘዝዋብ ጉሕጺዓ

15. አቡነ ዮስጢኖስ ዘአደጎልቦ ቆሓይን በዓል ዓቢ ማየ ጸሎት

ካልኣይ ድሒሮም ዝፈረዩ ዓበይቲ አቦታት

1. አቡነ መርቆሬዎስ ሊቀጳጳስ ናይ ባሌጎባ (ኢትዮጵያ)
2. አቡነ ባስልዮስ ጳጳስ ናይ ዞባ ማእከል
3. መምህር ተወልደ ብርሃን

አባ ዘካርያስ ዘቀርነ አንበሳ ሽሬ፡ ንአባ ፊልጶስ ዘባንብቆ ሰፍኣ፡ ወለደ። አባ ፊልጶስ ዘባንብቆ ንአባ ተክለ ኢየሱስ ዘዓዲ ሕዝባይ ጉሕጺዓ ወለደ።

ጸሎቱን በረኽቱን ናይ አቡነ መርቆሬዎስ ምስ ኵሳትና ሕዝበ ክርስቲያን ይኹን ኣሜን።

✠ ✠ ✠

ታሪኽ ጻድቕ ቅዱስ አቡነ ኣብሳዲ ዘደብረ ክሳሄ ደ-በረ ማርያም ዞባ ደቡብ

አቡነ ኣብሳዲ ካብቶም ሸውዓተ ደቂ አቡነ ኤዎስጣቴዎስ በከ ኑሪ ወዱ ኾይኑ ናይ ሥጋ ወለዱ ከኣ አቦኡ ካህን ቶማስ ወዲ ስምየን ኣዲኡ ቅድስት ሰሎሜ ጓል ሕይወት ብነ እዮም ። ዓዶም

አብ ትግራይ ዳብሽ እንዳ ማርያም ደብረሲና ኣውራጃ እንድርታ ወረዳ ወንበርታ ብፍላይ ዓዱ ከኣ «ሐይቀ መሳሕል» ትብሃል እያ። እዞም ክልተ ፈራህያን እግዚኣብሔር ዝኾኑ ቅዱሳን አቦን ኣደን ብመንገዲ ሓቅን ጽድቅን በታ ቅንዕቲ ሃይማኖት ተዋሕዶ ኦርቶዶክስ ጸኒዖም ክነብሩ እንከለዉ ካህን ቶማስ ንሸኾሪ ወዱ አቡነ መርቆሬዎስ ምስ ወለደ ንቅድስቲ እምነ ሰሎሜ ከይነገራ ስንቂ ግበርለይ ብምባል ደጊም ይኣኽለኒ እዛ ዓለም እዚኣ ኃላፊት እያ እሞ ናብታ ዘይትሓልፍ ዓለም ምኻድ ይሕሸኒ ኢሉ ናብ ባሕታዊ አቡነ ኤዎስጣቴዎስ ከደ። ሽዑ አቡነ ኤዎስጣቴዎስ ንካህን ቶማስ ክሓቶ እንከሎ ብፍቓድ ሰበይትኻ ዲኻ መጺእካ ወይስ ተሓቢእካ ኢሉ ሓተቶ። ንሱ ተሓቢኣ እየ መጺኤ ኣይነገርክዋን በሎ። በል እምበኣርከስ ንሰበይትኻ ብዘይ ሓደ ምኽንያት ማለት ከም ክሕደት ወይ ዝሙት ከይረኸብካላ ንምምንኪስ ኣይፍቀድን ስለዝኾነ ኣየመንኵሰካን እየ። ዋላ ሕጂውን እንተኾነ ኣይኮነልካን እዩ በሎ እሞ ንገዝኡ ንዓዱ ብታሕጓስ ተመልሰ። ከሐጕሶ ዝኸኣለ ከኣ ብዘይ ሓደ ነገር ኣይኮነን (ኣይነበረን)። ንሱ ከኣ ኣብቲ ግዜ'ቲ ማንም ሰበይቲ ሰብኣያ እንድሕር ገይሹ ብዘይ ሰብኣይ ናይ ምሕዳር ልምዲ ስለ ዘይነበረ እሞ ደይ ምስ ሓወይ ክትዝሙ ክትጸንሓኒ እያ ብዝብል ሓሳብ ነበረ። ሽዑ'ውን እንተኾነ መገሻ ኣሎኒ እሞ ስንቂ ኣዳልውለይ በላ ። እሞ ብመስኮት ኮይኑ ከኣ ንቅድስቲ እምነ ሰሎሜ ተጸናጸና (ተቃጸዋ)። ልክዕ ከምቲ ዝደለዮ ሓሙታ ብዝሙት ሓተታ። እንተኾነ ኣነ ሰይቲ ካህን እየ ብማለት ፈንጺጋቶ ከደት ። ንሱ ከምዘይተቐበለቶ ምስ ረኣየ ናብ ቤቱ ሰላሕ ኢሉ ተመልሰ። ካልኣይ መዓልቲ ንጽባሒቱ እውን ፈተና እንተኾነ ንሳ ከኣ ከም ቀደማ ኣይተቐበለቶን ብኽምዚ ዓይነት ክሳብ ሠለስተ መዓልታት ኣበየቶ። ማለት ኣነ ሰበይቲ ንጹሕ ካህን እየ ሕጊ ሙሴ ኦሪት እንተኾነ'ውን ኣይትዘሙ ስለ ዝብል ኣንታ ርኹሶስ ከልቢ ኪድ ርሓቕ በለቶ። ካህን ቶማስ ነዚ ኩሉ እምነት ናይ ሰበይቱ ድሕሪ ምርኣይ'ውን እንደገና ንኻልኣይ ግዜ ናብ አቡነ ኤዎስጣቴዎስ ክመንኵሶ ከደ።

አቡነ ኤዎጣቴዎስ ብመንፈስ ቅዱስ እቲ ኩሉ ዝገበሮ ዝተጸናጸነ ስለ ዝተራእዮ ኣንታ ርጉም ነዛ ቅድስቲ ዝኾነት ሰበይትስ መመኽነይታ ምእንቲ ክኾነካ፡ ተጋጊኻ ኢኻ እሞ ከድ «ይቕሬታ» ሕተታ ካባኻ ዝውለዱ ንጹሃት ሰባት ስለ ዘለዉ ምንኵስና ዕድልካ ኣይኮነን *«ሀለዉ ኦርጋብንጹሐን ዘይትወለዱ እምኔከ ወውእቶሙ ኣብሳዲ ወማቴዎስ ወመክብበ ደናግል እሙ ለቴዎድሮስ»* ድሕሪ'ዚ ዘይከውን ምስኮነ ናብታ እምንቲ በዓልቲ ቤቱ ተመልሰ። ብቅዱስ ብሥርዓት ሰብኣይን ሰበይትን ከኣ ንኣቡነ ኣብሳዲን ካልኦትን ወለደ አቡነ ኣብሳዲ በዕለት ፲፮ (16) የካቲት ተወልደ ማለት ብ፲፱፫፯/ 1277 ዓ.ም እዩ ኔሩ። ስም ጥምቀቱ ከኣ "ሀሎ ክርስቶስ" ተባህለ። አብ ግዜ ምንኵስናኡ ብአቡነ ኤዎስጣቴዎስ «አብ ሳዲ» ተባህለ ትርጉሙ አቦ ናይ ብዙሓት ማለት እዩ።ሓደ ግዜ ካህን ቶማስ ንወዱ «አቡነ ኣብሳዲ እንስሳ እናሓለወ እንከሎ ሓደ ሰብኣይ አቦኻ ቀሺ ቶማስ ሓደ ዝራብዕ ውሰድ ስለ ዝበለኒ ሓደ ዝራብዕ ክወስድ እቲ ዝወስዶ ከኣ አቦኻ ዝ